

Ο ΜΑΝΟΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΥ ΜΙΛΑΕΙ ΣΤΗΝ "Ε"

“Θα απέφευγα ορισμένους ανθρώπους...”

Συνέντευξη στη Μαρία Τομαρά

Ο Μάνος Ελευθερίου έχει υπογράψει τους στίχους αμέτρητων γνωστών και αγαπημένων μας ελληνικών τραγουδιών, έχει γράψει πολλά ακόμη εξαιρετικά ποιήματα αλλά και μυθιστορήματα, ενώ είναι μοναδικός στις ραδιοφωνικές του εκπομπές... και στο λόγο του γενικότερα. Σήμερα στις 8 το βράδυ στην Κεντρική Σκηνή του ΔΗΠΕΘΕΚ, ο Μάνος Ελευθερίου θα συνομιλήσει με το κοινό της Καλαμάτας με αφορμή την παρουσίαση της νέας ποιητικής του συλλογής του “Νοητός Λύκος” - σε μια βραδιά την οποία διοργανώνουν ο Σύνδεσμος Φιλολόγων Μεσσηνίας και ο Πολιτιστικός Αντίλογος.

Στην κουβέντα που κάναμε μαζί του χθες, είπαμε για την ποίησή του και για την επιθυμία του να είχε... αποφύγει ανθρώπους στη ζωή του, αλλά μιλήσαμε επίσης για τον Ψινάκη, το Ρουβά και την Πέγκυ Ζήνα!

Ο “Νοητός Λύκος” είναι η “επιστροφή” σας στην ποίηση - από την άποψη ότι είχατε αρκετά χρόνια να εκδώσετε ποιητικό έργο;

«Πράγματι, πολύ καιρό είχα να εκδώσω ποίηση. Ομοιοκατάληκτα γράφω από πάρα πολλά χρόνια, και σε κάθε ποιητική συλλογή έβαζα στο τέλος 4-5 ποιήματα με ομοιοκατάληκτο στίχο. Ως ποιητής ξεκίνησα το 1962, όταν κυκλοφόρησε το πρώτο μου βιβλίο “Συνοικισμός”, αλλά τότε δεν είχα ομοιοκατάληκτα. Ενώ ξεκίνησα να γράφω με ομοιοκατάληκτο στίχο, η πρώτη μου συλλογή ήταν σε ελεύθερο.

Αυτό το συγκεκριμένο βιβλίο, ο “Νοητός Λύκος”, γραφόταν τα τελευταία 2 χρόνια όταν είχα κέφια, όταν είχα καιρό, και κυρίως όποτε είχα διάθεση γι’ αυτό το θέμα.

Πέρασα πάρα πολλά προσωπικά πράγματα και άλλα της δημόσιας ζωής, ώσπου φέτος το έβγαλα μαζί με το άλλο βιβλίο μου, έναν θεατρικό μονόλογο που τον διάβασα πέρυσι στην Καβάλα, σε ένα φεστιβάλ που είχε την ευθύνη ο Θεόδωρος Γκόνης».

Ο τίτλος της συλλογής τι σημασιοδοτεί;

«Ο τίτλος είναι παρμένος από μια ευχή του Ιωάννου

Χρυσοστόμου, καθώς ασχολούμαι πολύ με τα ιερά κείμενα και έχω εντοπίσει πολλά ποιητικά στοιχεία. Η θεματική του ποιήματος είναι πολύ γνωστή κι έχει απασχολήσει πολλούς ποιητές, από τον Ομηρο μέχρι τον Δάντη και μέχρι τους σημερινούς. Είναι η κάθοδος σε έναν άλλο κόσμο, στον Άδη».

Σας απασχολεί η “μεταφορά” σε κάποια άλλη ζωή;

«Και στα όνειρά μου πολλές φορές -όχι στον ύπνο μας, στα όνειρα της ζωής μας εννοώ- σκεφτόμαστε ν’ αλλάξουμε ζωή, να πάμε σε έναν άλλο κόσμο να βρούμε άλλα πράγματα, να μην υπάρχουν σχέσεις, εξαρτήσεις, να αποφύγουμε έτσι και τις προσωπικές και τις δημόσιες αιτίες που μας κάνουν. Χρειαζόμαστε λοιπόν αυτόν τον άλλο κόσμο έστω και στα όνειρα. Άλλοι φεύγουν στην Αυστραλία, για άλλους η κόλαση ή ο παράδεισος είναι εδώ, εκεί δεν έχει σημασία.

Δεν λέω ότι πήγα στην κόλαση ή στον παράδεισο, αλλά στον άλλο κόσμο απλά, στον κόσμο που έχουν οι σκιές στασίδι. Βεβαίως το ότι τα βλέπω τα οράματα που έχω μέσα στο βιβλίο είναι περισσότερο ανάμνηση - στις αναμνήσεις είναι που βουλιάζει ένας άνθρωπος.

Καθόλου ρομαντικά όλα αυτά, πολύ ψυχρά και πολύ καθαρά. Το παράλογο δηλαδή πρέπει να το πεις όσο γίνεται πιο απλά, για να το πιστέψει κι ο αναγνώστης ότι είναι παράλογο. Να το

δώσεις με κρυστάλλινη διαύγεια κι όχι με υπερβατικά πράγματα και να τον μπερδέψεις ότι αυτό είναι ή δεν είναι κάτι... Να τον πείσεις ότι αυτό που διαβάζει είναι κάτι παράλογο, κάτι τρελό, αλλά με άκρα σαφήνεια και κρυσταλλωμένες λέξεις».

Αν ξεκινούσατε από την αρχή, θα αλλάζατε κάτι από όσα έχετε κάνει;

«Το μόνο που θα απέφευγα είναι ορισμένοι άνθρωποι, αλλά τα ίδια πράγματα

θα έκανα. Ορισμένους ανθρώπους όμως θα είχα την πρόνοια να τους αποφύγω. Όχι να μην τους κάνω παρέα. Να μην τους είχα συναντήσει καν. Το σημαντικό είναι να μην τους έχεις στα πόδια σου αυτούς τους ανθρώπους...».

Έκανε αίσθηση η συνεργασία σας με Ψινάκη, Ρουβά, Ζήνα... Ήταν μια εκκεντρικότητα του Μάνου Ελευθερίου, όπως λένε κάποιοι;

“Με τις απεργίες δεν γίνεται τίποτα”

Στις δυσκολίες που ζούμε ο ποιητής τι μπορεί να κάνει, αλήθεια;

«Μόνο να γράφει. Ούτε μπορεί να τον ακούει και κανένας βέβαια... Δεν έχουμε βλέπετε την οικονομική ευρωστία να μπορούμε να συντηρούμε ανθρώπους... Δεν είμαι ο κύριος τάδε που έχει λεφτά και δυο χιλιάδες υπαλλήλους».

Και ο κόσμος τι μπορεί να κάνει;

«Πάντως με τις απεργίες δεν γίνεται τίποτα... Ελπίζουμε μόνο να βγούμε από την ηθική κρίση, την απληστία, την αθλιότητα, και βεβαίως το μεγαλύτερο κακό που είναι η τηλεόραση. Που ναι μεν δείχνει και σπουδαίους ανθρώπους, αλλά παράλληλα εμφανίστηκαν πρόσωπα που δεν είναι ούτε για φτύσιμο, αλλά τα οποία έχουν εξουσία - και είναι τραγικό γιατί γίνονται παραδείγματα για τους άσχετους νεότερους».

«Όχι, καθόλου, τους γνώρισα διότι κάνω μια δουλειά στο ραδιόφωνο και έπρεπε να τους πάρω συνέντευξη - θέλω να πω, είναι μέσα στη δουλειά μου αυτοί οι άνθρωποι. Και σας πληροφορώ ότι αυτοί οι άνθρωποι είναι περισσότερο αξιοπρεπείς απ’ όσο νομίζει ο καθένας. Και μάλιστα έχουν μια απίστευτη αξιοπρέπεια κι είναι άνθρωποι που βοηθούν ανθρώπους οι οποίοι έχουν ανάγκη - και χωρίς

να το διατυμπανίζουν ποτέ.

Τώρα... η πολύ προσωπική τους ζωή δεν με ενδιαφέρει καθόλου. Μ’ αυτά ασχολούνται άνθρωποι που δεν έχουν άλλα θέματα να ασχοληθούν στη ζωή τους. Αυτή τη στιγμή βρισκόμαστε στο χείλος του γκρεμού, η μισή Ελλάδα έχει πέσει μέσα στον γκρεμό, δεκάδες μαγαζιά την ημέρα κλείνουν - και μόνο αυτά πρέπει να μας απασχολούν, όχι ο Ψινάκης».